

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 17
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 13 november 2018

aan **BART TOMMELEIN**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

Gewestelijke personenbelasting - Versnelde inkohiering en impact op de begroting

Op 19 oktober 2018 publiceerde het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) "de nationale rekeningen - rekeningen van de overheid 2017".

"De verbetering van het financieringssaldo van de gemeenschappen en de gewesten in 2017 is te danken aan een verbetering van het saldo van de Vlaamse Gemeenschap, terwijl het saldo in de beide andere gewesten en in de overige gemeenschappen verslechterde. De verbetering van het saldo van de Vlaamse Gemeenschap is grotendeels toe te schrijven aan de snellere inkohiering van de gewestelijke personenbelasting."

Klopt het dat goede begrotingscijfers in belangrijke mate te wijten zijn aan de snellere inkohiering van de gewestelijke personenbelasting?

BART TOMMELEIN

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

ANTWOORD

op vraag nr. 17 van 13 november 2018

van **PETER VAN ROMPUY**

Zoals reeds in meerdere rapportages over begroting, monitoring en uitvoering toegelicht, worden er door het INR twee methodes gehanteerd voor het aanrekenen van gewestelijke opcentiemen: de methode van de getransactionaliseerde kas (= de GKAS-methode = de ESR benadering) en de methode van de Hoge Raad van Financiën (= de HRF-methode).

Op bladzijde 8 van het rapport aangaande de Nationale Rekeningen 2017, zoals op 19 oktober 2018 door het INR gepubliceerd, verwijst het INR naar de dubbele methode door te spreken over "twee saldi, één volgens het concept van ESR 2010 en een ander waarin de voorschotten op de gewestelijke opcentiemen zijn opgenomen", waarbij deze laatste naar de HRF-methode refereert.

Hierna worden de 2 benaderingen nog eens kort toegelicht.

- a) Om de ontvangsten uit opcentiemen volgens de GKAS-methode te berekenen, moeten de gewestelijke opcentiemen opgedeeld worden in een luik voorfinanciering en een luik ontvangen bedragen. Het luik voorfinanciering heeft betrekking op de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen die in de ingekohierde bedragen begrepen zijn.
De voorfinanciering wordt aangerekend in de maand waarin de aanslag gevestigd werd (= de maand van inkohiering). Het luik ontvangen bedragen heeft betrekking op de effectieve betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige. Voor de aanrekening van de ontvangen bedragen wordt een verschuiving van twee maanden toegepast op de kasontvangsten.
Door de link tussen het moment dat de aanslag wordt gevestigd en het aanrekeningsmoment van de ontvangsten, worden diezelfde ontvangsten in sterke mate beïnvloed door het inkohieringsritme dat de FOD Financiën toepast.
Gelet op het feit dat het gros van de aanslagen van een aanslagjaar T in de periode september jaar T t.e.m. april jaar T+1 wordt geheven, kan een versnelling resp. vertraging in het kohieringsritme een belangrijke positieve, respectievelijke negatieve impact hebben op de ontvangsten in jaar T. Hierdoor wordt ook de stabiliteit en trendmatige evolutie van de (begrote en) gerealiseerde jaarontvangsten verstoord.
- b) De HRF-methode werkt daarentegen met het concept van voorschotten. Volgens de HRF-methode worden de aanrekenbare opcentiemen van het begrotingsjaar T bekomen door de som te maken van:
 - 1. de voorschotten met betrekking tot het aanslagjaar T die door de FOD Financiën tijdens het jaar T zelf aan het betrokken gewest betaald worden. Het bedrag van de voorschotten is gebaseerd op de raming (door de FOD Financiën) van de opcentiemen voor dat aanslagjaar T en houdt rekening met een vooropgestelde inningscoëfficiënt;
 - 2. de voorfinanciering met betrekking tot vorige aanslagjaren begrepen in de kohieren tot en met december van het jaar T;
 - 3. de ontvangen bedragen met betrekking tot vorige aanslagjaren ontvangen tot en met februari van het jaar T+1;

4. waarbij 2 en 3 verminderd worden met de in vorige begrotingsjaren aangerekende voorschotten, voorfinanciering en ontvangen bedragen.

De HRF-methode wordt dus niet beïnvloed door het inkohieringsritme van de FOD Financiën tijdens het aanslagjaar T zelf, want dan worden enkel voorschotten aangerekend. Hierdoor etaleert de HRF-methode een stabielere trend.

In de Vlaamse begroting werd tot en met de begrotingsopmaak 2018 de GKAS-methode toegepast. Omwille van de supra vermelde redenen en ook omwille van het feit dat de Hoge Raad van Financiën de begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en Gemeenschappen toetst aan de hand van de HRF-methode, werd ook in de Vlaamse begroting vanaf de begrotingsuitvoering 2017 en de begrotingsaanpassing 2018 de switch naar de HRF-methode gemaakt.

Waarom ligt nu de sterke verbetering van het resultaat van Vlaanderen?

Naast het verschillend verloop van de investeringen in de betrokken gewesten (zie infra: "specifiek voor de investeringen"), is de snellere inkohiering van de gewestelijke opcentiemen in het Vlaams Gewest de belangrijkste verklaring voor de sterke verbetering van het financieringssaldo van Vlaanderen in 2017.

Door de sterke verbetering in Vlaanderen verbetert ook het financieringssaldo van de gewesten en gemeenschappen als geheel.

De versnelling van de inkohiering in het Vlaams Gewest in 2017 heeft het resultaat 2017 volgens G-KAS (of m.a.w. ESR) voor 610,4 miljoen euro bijkomend positief beïnvloed t.o.v. de HRF-methode. Hierdoor komt het resultaat in G-KAS in 2017 uit op 1,1 miljard euro en het resultaat volgens HRF-methode op 506,6 miljoen euro. Voor de andere gewesten is het bedoelde verschil negatief.

Zoals eerder aangegeven gebruikt de HRF de HRF-methode om de begrotingsdoelstellingen en uitvoeringsresultaten van de respectievelijke deeltentiteiten van de gezamenlijk overheid te evalueren zoals voorzien in het samenwerkingsakkoord van 2013.

Het is daarom ook dat we naar aanleiding van de rekeningaflegging 2017 van het begrotingsresultaat volgens HRF-definitie zijn uitgegaan. In de laatste rapportage over dit begrotingsresultaat gingen we uit van een overschot van 470,3 miljoen euro.

Het INR heeft dit resultaat naar aanleiding van haar verdere analyse van de cijfers nu bijgesteld tot 506,6 miljoen euro, overwegend wegens het niet aanvaarden van de versnelling in ESR-uitgaven die was voorzien voor enkele pensioenfondsen.

Specifiek voor de investeringen

Wat investeringen betreft, is de conclusie van het INR eerder bevreemdend. Strikt genomen klopt de tekst uit het rapport van het INR. Het INR kijkt echter enkel naar de lijn 'bruto-investeringen in vaste activa': -7,6% in het Vlaams Gewest en +5,4% in het Waals Gewest.

Als men naar de evolutie van de totale kapitaaluitgaven in 2017 kijkt, is er in het Vlaams Gewest een daling van -2,8%, maar is er ook in het Waals Gewest een daling van -2,4%. Op Waals vlak is er dus eerder sprake van een verschuiving van kapitaaloverdrachten (ESR 5 en 6) naar investeringen (ESR-7), terwijl dit op Vlaams niveau eerder omgekeerd is.

De daling qua ESR-7-uitgaven in 2017 kan verklaard worden door het grotendeels wegvallen van de uitgaven via het DBFM-bouwprogramma Scholen van Morgen, die als ESR-7 wordt gerapporteerd (en dit naar aanleiding van de consolidatie van dit PPS-programma).

Als men de analyse nog iets verder open trekt, dan geven de overheidsrekeningen aan dat de totale Vlaamse uitgaven die het vorderingensaldo beïnvloeden in 2017 met 4,0% gestegen zijn, terwijl deze toename voor het Waals Gewest 2,1% bedraagt en voor de totaliteit van de gewesten en gemeenschappen 3,7%.

De verklaring voor het feit dat Vlaanderen een merkelijk betere evolutie van het vorderingensaldo kan optekenen dan de andere gewesten en gemeenschappen heeft dus te maken met de evolutie van de ontvangsten en niet met die van de uitgaven. In Vlaanderen namen de ontvangsten in 2017 toe met 6,8%, terwijl dat voor de totaliteit van de gewesten en gemeenschappen beperkt bleef tot 4,1%. In het Waals Gewest was er zelfs een daling met -1,4%.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat de relatief sterke verbetering van het vorderingensaldo in Vlaanderen eerder te maken heeft met het feit dat Vlaanderen een aanzienlijk deel van de ontvangstenevolutie niet heeft omgezet in extra uitgaven, terwijl dat dit minder het geval was in de andere gewesten en gemeenschappen.

Beschikbare informatie

<http://stat.nbb.be/Index.aspx?DataSetCode=NFGOV&lang=nl>